

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

1. THÔNG TIN VỀ MÔN HỌC

1.1 Tên môn học: **TÀI CHÍNH QUỐC TẾ** Mã môn học: FINA3301

1.2 Khoa/Ban phụ trách: **KHOA TÀI CHÍNH NGÂN HÀNG**

1.3 Số tín chỉ: **03 TC (LT)**

2 MÔ TẢ MÔN HỌC

• **Vai trò của môn học** : Môn học này giúp cho sinh viên:

- Hiểu và phân tích được các chính sách kinh tế mà các chính phủ có thể áp dụng để tác động đến dòng lưu chuyển tài chính quốc tế.
- Hiểu và giải thích được sự biến động của tỷ giá trong thực tế.
- Nghiên cứu và vận dụng các lý thuyết hiện đại về tỷ giá để dự báo và phòng ngừa rủi ro tỷ giá.
- Đánh giá và phân tích có phê phán các hoạt động kinh doanh, đầu tư của các nhà đầu tư trên thị trường tài chính và tác động của chúng.
- Hiểu và phân tích được đặc điểm và nguyên nhân của các cuộc khủng hoảng tiền tệ và các nội dung chuyên biệt khác của các lĩnh vực tài chính quốc tế.

• **Đối tượng nghiên cứu của môn học**

- Môi trường tài chính: Thị trường ngoại hối, Hệ thống tiền tệ quốc tế, Cán cân thanh toán quốc tế.
- Tỷ giá hối đoái: cung cầu ngoại tệ, các học thuyết về tỷ giá
- Thị trường tài chính quốc tế: Thị trường cổ phiếu, trái phiếu quốc tế, thị trường Eurocurrency, các định chế tài chính quốc tế.

• **Yêu cầu những môn đã học:**

- Kinh tế vi mô
- Kinh tế vĩ mô
- Tiền tệ - ngân hàng.

3 MỤC TIÊU MÔN HỌC

3.1 Mục tiêu chung

Môn học nghiên cứu những vấn đề:

- Các thị trường tài chính quốc tế: thị trường ngoại hối, thị trường tiền tệ quốc tế, thị trường vốn quốc tế.
- Chính sách tài khóa, chính sách lãi suất, chính sách tỷ giá, vấn đề lạm phát của chính phủ.
- Các học thuyết về tỷ giá: Ngang giá sức mua, ngang giá lãi suất.
- Cán cân thanh toán quốc gia, cung cầu ngoại hối và cơ chế hình thành tỷ giá.
- Kỹ thuật phòng chống rủi ro và đầu tư tiền tệ của các chủ thể trong nền kinh tế.

3.2 Mục tiêu cụ thể:

- *Kiến thức*
 - Có kiến thức về các vấn đề nền tảng tài chính quốc tế
 - Có kiến thức về các vấn đề liên quan đến tỷ giá
 - Có kiến thức về thị trường tài chính quốc tế
- *Kỹ năng*
 - Có kỹ năng phân tích sự biến động của tỷ giá cũng như dự báo về tỷ giá
 - Có kỹ năng phân tích, đánh giá các vấn đề tài chính quốc tế đang diễn ra
 - Có kỹ năng phòng chống rủi ro và đầu tư tiền tệ của các chủ thể trong nền kinh tế.
- *Thái độ*
 - Có ý thức đúng đắn, nghiêm túc và khách quan trong việc nhìn nhận được vai trò của Tài chính quốc tế đối với nền kinh tế, tài chính, ngân hàng.
 - Có ý thức định hướng, tích lũy kiến thức nghề nghiệp xử lý các vấn đề liên quan đến tỷ giá trong tương lai cho sinh viên.

4 NỘI DUNG MÔN HỌC

STT	Tên chương Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
		TC	LT	BT	T H	
1.	<p>Chương 1: Tổng quan về tài chính quốc tế</p> <p><i>1. Đối tượng nghiên cứu của tài chính quốc tế:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Môi trường tài chính quốc tế : thị trường ngoại hối, hệ thống tiền tệ quốc tế và cán cân thanh toán quốc tế. – Những nhân tố tác động tỷ giá hối đoái: lạm phát, lãi suất, cung cầu ngoại tệ. – Hành vi của nhà đầu tư để phòng ngừa rủi ro và kinh doanh ngoại hối. – Thị trường tài chính quốc tế: thị trường Eurocurrency, thị trường cổ phiếu, trái phiếu quốc tế. <p><i>2. Tầm quan trọng của tài chính quốc tế</i></p> <p>2.1 Thương mại quốc tế tăng so với thương mại nội địa</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bằng chứng về sự tăng trưởng thương mại quốc tế. – Nguyên nhân tăng trưởng thương mại quốc tế. – Lợi ích và rủi ro của thương mại quốc tế. <p>2.2 Xu hướng toàn cầu hóa của thị trường tài chính</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bằng chứng về sự tăng trưởng đầu tư quốc tế. 	2	2			A, B

	<ul style="list-style-type: none"> – Nguyên nhân tăng trưởng đầu tư quốc tế. – Lợi ích và rủi ro của đầu tư quốc tế. <p>2.3 Tỷ giá ngày càng biến động</p> <p>3. Kết cấu môn học</p>					
2.	<p>Chương 2: Hệ thống tiền tệ quốc tế</p> <p>1. <i>Khái niệm, vai trò hệ thống tiền tệ quốc tế (International Money System – IMS)</i></p> <p>1.1 <i>Khái niệm IMS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – HTTTQT là chế độ tổ chức lưu thông tiền tệ được thể hiện bằng những thoả ước và những quy định của một số quốc gia, có hiệu lực trong một phạm vi không gian và thời gian nhất định. <p>1.2 <i>Vai trò IMS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tạo sự liên kết kinh tế giữa một số nước có quan hệ kinh tế phụ thuộc nhau. – Thiết lập liên minh chính trị. – Củng cố vai trò và vị trí kinh tế - tiền tệ của một quốc gia nào đó trong khu vực. <p>2. <i>Phân loại chế độ tỷ giá theo mức độ linh hoạt của tỷ giá</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Chế độ tỷ giá cố định – Chế độ tỷ giá thả nổi <p>3. <i>Quá trình phát triển của hệ thống tiền tệ quốc tế</i></p> <p>3.1 <i>Hệ thống song bản vị : trước 1875</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Đặc điểm hệ thống song bản vị – Những bất cập trong hệ thống song bản vị – Quy luật Gresham: <p>3.2 <i>Hệ thống bản vị vàng cổ điển : 1875 – 1914</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Đặc điểm hệ thống bản vị vàng cổ điển – Những hạn chế hệ thống bản vị vàng cổ điển <p>3.3 <i>Giai đoạn giữa hai thế chiến</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Các nước Châu Âu phá giá đồng tiền chính quốc với vàng, nhu cầu dự trữ USD tăng mạnh. <p>3.4 <i>Hệ thống Bretton Woods: 1944 – 1971</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Đặc điểm của hệ thống Bretton Woods – vị thế của USD – Giải thích sự sụp đổ của BWS <p>3.5 <i>Hệ thống tiền tệ quốc tế ngày nay</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Sự ra đời và phát triển liên minh tiền tệ chung trong khu vực 	3	3		A, B	

<p>3.</p>	<p>Chương 3: Cán cân thanh toán quốc tế</p> <p>1. <i>Khái niệm và nguyên tắc hạch toán cán cân thanh toán</i></p> <p>1.1 Khái niệm và ý nghĩa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cán cân thanh toán quốc tế là một bản báo cáo thống kê tổng hợp có hệ thống, ghi chép lại giá trị tất cả các giao dịch kinh tế giữa người cư trú với người không cư trú trong một thời kỳ nhất định, thường là 1 năm. <p>1.2 Nguyên tắc hạch toán BOP</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nguyên tắc hạch toán kép – Tăng cầu ngoại tệ : ghi nợ - dấu (-) – Tăng cung ngoại tệ : ghi Có – dấu (+) <p>2. <i>Cấu trúc cán cân thanh toán</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Gồm 5 cán cân tiểu bộ phận : CA, K, OM, OB, OFB <p>3. <i>Thặng dư và thâm hụt cán cân thanh toán</i></p> <p>3.1 Thặng dư và thâm hụt cán cân thương mại</p> <p>3.2 Thặng dư và thâm hụt cán cân vãng lai</p> <p>3.3 Thặng dư và thâm hụt cán cân cơ bản</p> <p>3.4 Thặng dư và thâm hụt cán cân tổng thể</p> <p>4. <i>Các yếu tố ảnh hưởng cán cân thanh toán</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tỷ giá – Lạm phát – Giá cả thế giới – Thu nhập của người không cư trú – Thuế quan, hạn ngạch <p>4.1 Các yếu tố ảnh hưởng đến cán cân vãng lai</p> <p>4.2 Các yếu tố ảnh hưởng đến cán cân vốn</p>	<p>5</p>	<p>3</p>	<p>2</p>	<p>A, B</p>
<p>4.</p>	<p>Chương 4: Thị trường Ngoại hối</p> <p>1. Khái niệm thị trường ngoại hối</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm Forex : Thị trường ngoại hối là nơi diễn ra hoạt động mua, bán các đồng tiền khác nhau. <p>2. Các chức năng của thị trường ngoại hối</p> <ul style="list-style-type: none"> – Phục vụ thương mại quốc tế – Phục vụ luân chuyển vốn quốc tế – Nơi hình thành tỷ giá – Nơi NHTW can thiệp lên tỷ giá – Nơi kinh doanh và phòng ngừa rủi ro tỷ giá 	<p>10</p>	<p>5</p>	<p>5</p>	<p>A, B</p>

	<p>3. Các chủ thể tham gia thị trường</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khách hàng mua bán lẻ, NHTM, NHTW, nhà môi giới. <p>4. Tỷ giá và các vấn đề về tỷ giá</p> <p>4.1 Khái niệm</p> <p>4.2 Phân loại tỷ giá</p> <p>4.3 Kinh doanh tỷ giá</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kinh doanh chênh lệch tỷ giá (Arbitrage) - Đầu cơ tỷ giá (Speculation) <p>4.4 Tỷ giá chéo</p> <p>5. Các giao dịch ngoại hối cơ bản</p> <p>5.1 Spot</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm - Đặc điểm <p>5.2 Forward</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm - Xác định tỷ giá kỳ hạn – điểm tỷ giá kỳ hạn - Ứng dụng Forward <p>5.3 Swap</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm - Xác định tỷ giá Swap – điểm tỷ giá swap - Ứng dụng Swap <p>5.4 Option</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm - Ứng dụng Option <p>5.5 Future</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm - Ứng dụng Future 					
5.	<p>Chương 5: Mô hình cung cầu ngoại tệ và cơ chế xác định tỷ giá</p> <p><i>1. Hình thành mô hình cung cầu ngoại tệ</i></p> <p>1.1 Hình thành đường cầu ngoại tệ</p> <p>1.2 Hình thành đường cung ngoại tệ</p> <p>1.3 Mô hình cung - cầu ngoại tệ</p> <p><i>2. Sử dụng mô hình cung cầu ngoại tệ xác định sự biến động của tỷ giá dưới sự tác động của các yếu tố</i></p> <p>2.1 Lạm phát.</p> <p>2.2 Lãi suất.</p>	2	2			A, B

	<p>2.3 Tăng trưởng thu nhập.</p> <p>2.4 Các chính sách kinh tế của chính phủ.</p> <p>2.5 Hoạt động của giới đầu cơ.</p>					
6.	<p>Chương 6: Các lý thuyết về tỷ giá</p> <p>1. <i>Ngang giá sức mua (PPP)</i></p> <p>1.1 Giả định PPP</p> <ul style="list-style-type: none"> – Không tồn tại chi phí vận chuyển quốc tế – Không tồn tại các hàng rào thương mại – Kinh doanh thương mại quốc tế không chịu rủi ro – Hàng hóa giống hệt nhau giữa các nước – Thị trường là cạnh tranh hoàn hảo <p>1.2 Phát biểu PPP</p> <ul style="list-style-type: none"> – PPP là tỷ lệ trao đổi giữa 2 đồng tiền, theo tỷ lệ này thì số lượng hàng hoá mua được là như nhau ở trong nước và ở nước ngoài khi chuyển đổi một đơn vị nội tệ ra ngoại tệ và ngược lại. <p>1.3 Các dạng biểu hiện của PPP</p> <ul style="list-style-type: none"> – PPP trạng thái tĩnh – PPP trạng thái động <p>1.4 Khả năng ứng dụng PPP trong thực tế</p> <p>2. <i>Ngang giá lãi suất có bảo hiểm rủi ro ngoại hối (CIP)</i></p> <p>2.1 Giả định IRP</p> <ul style="list-style-type: none"> – Không tồn tại chi phí giao dịch – Không tồn tại hàng rào chu chuyển vốn – Kinh doanh tiền tệ quốc tế không chịu rủi ro quốc gia – Các chứng khoán có các chất lượng như nhau. – Thị trường tiền tệ cạnh tranh hoàn hảo <p>2.2 Phát biểu CIP:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hoạt động đầu tư (đi vay) trên thị trường tiền tệ có bảo hiểm rủi ro tỷ giá sẽ có mức lãi suất là như nhau cho dù đồng tiền đầu tư (đi vay) là đồng tiền nào. <p>2.3 Các dạng biểu hiện CIP</p> <p>3. <i>Lý thuyết kỳ vọng không thiên lệch</i></p> <p>4. <i>Ngang giá lãi suất không bảo hiểm rủi ro ngoại hối (UIP)</i></p> <p>4.1 Phát biểu</p> <ul style="list-style-type: none"> – UIP phát biểu: do hành vi đầu cơ làm cho tỷ giá kỳ 	13	7	6		A, B

	<p>hạn và tỷ giá giao ngay dự tính tại thời điểm hợp đồng kỳ hạn đến hạn có xu hướng bằng nhau.</p> <p>4.2 Các dạng biểu hiện UIP</p> <p>5. <i>Hiệu ứng Fisher quốc tế</i></p> <p>5.1 Phát biểu Fisher quốc tế :</p> <p>– Trong nền kinh tế mở lãi suất thực giữa các đồng tiền khác nhau có khuynh hướng bằng nhau.</p> <p>5.2 Dạng biểu hiện Fisher quốc tế :</p> <p>6. <i>Mối tương tác giữa các điều kiện cân bằng</i></p> <p>7. <i>Giới thiệu các lý thuyết hiện đại về tỷ giá</i></p>				
7.	<p>Chương 7: Thị trường Eurocurrency</p> <p>1. Khái niệm thị trường Eurocurrency</p> <p>2. Các đặc trưng của thị trường Eurocurrency</p> <p>3. Cơ chế tạo và sử dụng Eurocurrency</p> <p>4. Xác định mức lãi suất trên thị trường Eurocurrency</p> <p>5. Chức năng của thị trường Eurocurrency</p> <p>6. Các công cụ tài chính Eurocurrency</p>	5	5		A, B
8.	<p>Chương 8: Thị trường Trái phiếu quốc tế</p> <p>1. Trái phiếu Eurobond và trái phiếu nước ngoài</p> <p>2. Sự hình thành và phát triển thị trường Eurobond</p> <p>3. Phân loại trái phiếu quốc tế</p> <p>4. Lựa chọn đồng tiền phát hành</p> <p>5. Xếp hạng tín nhiệm trái phiếu quốc tế</p> <p>6. Quá trình phát hành Eurobond</p> <p>7. Thị trường thứ cấp</p>	3	3		A, B
9.	<p>Chương 9: Thị trường Cổ phiếu quốc tế</p> <p>1. Tổng quan thị trường cổ phiếu quốc tế</p> <p>2. Quốc tế hóa thị trường cổ phiếu và các công ty cổ phần</p> <p>3. Quốc tế hóa thị trường cổ phiếu và các nhà đầu tư</p>	2	2		A, B

Ghi chú: TC: Tổng số tiết; LT: lý thuyết; BT: bài tập; TH: Thực hành.

5 TÀI LIỆU THAM KHẢO .

Tài liệu bắt buộc

- (A) PGS.TS Nguyễn Văn Tiên, 'Giáo trình Tài chính Quốc Tế', NXB Thống kê, Hà Nội

Tài liệu tham khảo

- (B) Moosa, I.M, “International Finance: an analytical approach” 1998

6 ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

- Kiểm tra giữa kỳ: 30%
- Điểm kiểm tra cuối kỳ: 70%

Hình thức : Trắc nghiệm + Tự luận

Thời gian: 90 phút

Sinh viên không được sử dụng tài liệu.

7 KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

7.2 Kế hoạch giảng dạy lớp ngày

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1.	Buổi 1	Chương 1: Tổng quan về tài chính quốc tế Chương 2: Hệ thống tiền tệ quốc tế	
2.	Buổi 2	Chương 3: Cán cân thanh toán quốc tế	
3.	Buổi 3	Chương 4: Thị trường Ngoại hối <ul style="list-style-type: none">▪ Đặc điểm Forex▪ Tỷ giá và các vấn đề tỷ giá	
4.	Buổi 4	Chương 4: Thị trường Ngoại hối <ul style="list-style-type: none">▪ Các công cụ ngoại hối phái sinh	
5.	Buổi 5	Chương 5: Mô hình cung cầu ngoại tệ và cơ chế xác định tỷ giá Chương 6: Các lý thuyết về tỷ giá <ul style="list-style-type: none">▪ Học thuyết ngang giá sức mua	
6.	Buổi 6	Chương 6: Các lý thuyết về tỷ giá <ul style="list-style-type: none">▪ Học thuyết ngang giá lãi suất▪ Hiệu ứng Fisher	
7.	Buổi 7	Chương 6: Các lý thuyết về tỷ giá <ul style="list-style-type: none">▪ Bài tập	
8.	Buổi 8	Chương 7: Thị trường Eurocurrency	
9.	Buổi 9	Chương 8: Thị trường Trái phiếu quốc tế Chương 9: Thị trường Cổ phiếu quốc tế	
10.	Buổi 10	Ôn tập	

7.3 Kế hoạch giảng dạy lớp tối

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1	Buổi 1	Chương 1: Tổng quan về tài chính quốc tế Chương 2: Hệ thống tiền tệ quốc tế	
2	Buổi 2	Chương 3: Cán cân thanh toán quốc tế	
3	Buổi 3	Chương 4: Thị trường Ngoại hối <ul style="list-style-type: none">▪ Đặc điểm Forex▪ Tỷ giá và các vấn đề tỷ giá	

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
4	Buổi 4	Chương 4: Thị trường Ngoại hối ▪ Các công cụ ngoại hối phái sinh	
5	Buổi 5	Chương 5: Mô hình cung cầu ngoại tệ và cơ chế xác định tỷ giá	
6	Buổi 6	Chương 6: Các lý thuyết về tỷ giá Học thuyết ngang giá sức mua	
7	Buổi 7	Chương 6: Các lý thuyết về tỷ giá ▪ Học thuyết ngang giá lãi suất ▪ Hiệu ứng Fisher	
8	Buổi 8	Chương 6: Các lý thuyết về tỷ giá Bài tập	
9	Buổi 9	Chương 6: Các lý thuyết về tỷ giá Bài tập	
10	Buổi 10	Chương 7: Thị trường Eurocurrency	
11.	Buổi 11	Chương 8: Thị trường Trái phiếu quốc tế	
12.	Buổi 12	Chương 9: Thị trường Cổ phiếu quốc tế	
13.	Buổi 13	Ôn tập	

KHOA TRƯỞNG
(Ký và ghi rõ họ tên)

NGUYỄN VĂN THUẬN